

Samen slim oude gebouwen benutten

27 maart 2025

Netwerk- en infoavond voor Oost-Vlaamse lokale besturen

SamenSlim oude gebouwen benutten

Welkom

Anneke Lippens – directeur Erfgoed
& Erfgoedsites

#SamenSlimWerken

Zingem © Tiji De Meulemeester - Toerisme Vlaamse Ardennen

provincie
Oost-Vlaanderen

27 maart 2025

- ▶ Vanuit welke nood schreef u zich in voor deze sessie?
  - Uitdaging om gebouwen aan te passen aan de huidige isolatienormen
  - Uitdaging om ons erfgoed een toekomst te geven

#SamenSlim oude gebouwen benutten

gebouwen

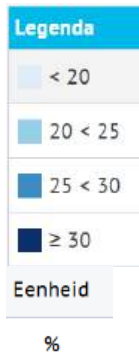
Legenda	
< 400.000	
400.000 < 500.000	
500.000 < 650.000	
≥ 650.000	
Eenheid	
aantal	

Provincies in cijfers - 2024

#SamenSlim oude gebouwen benutten

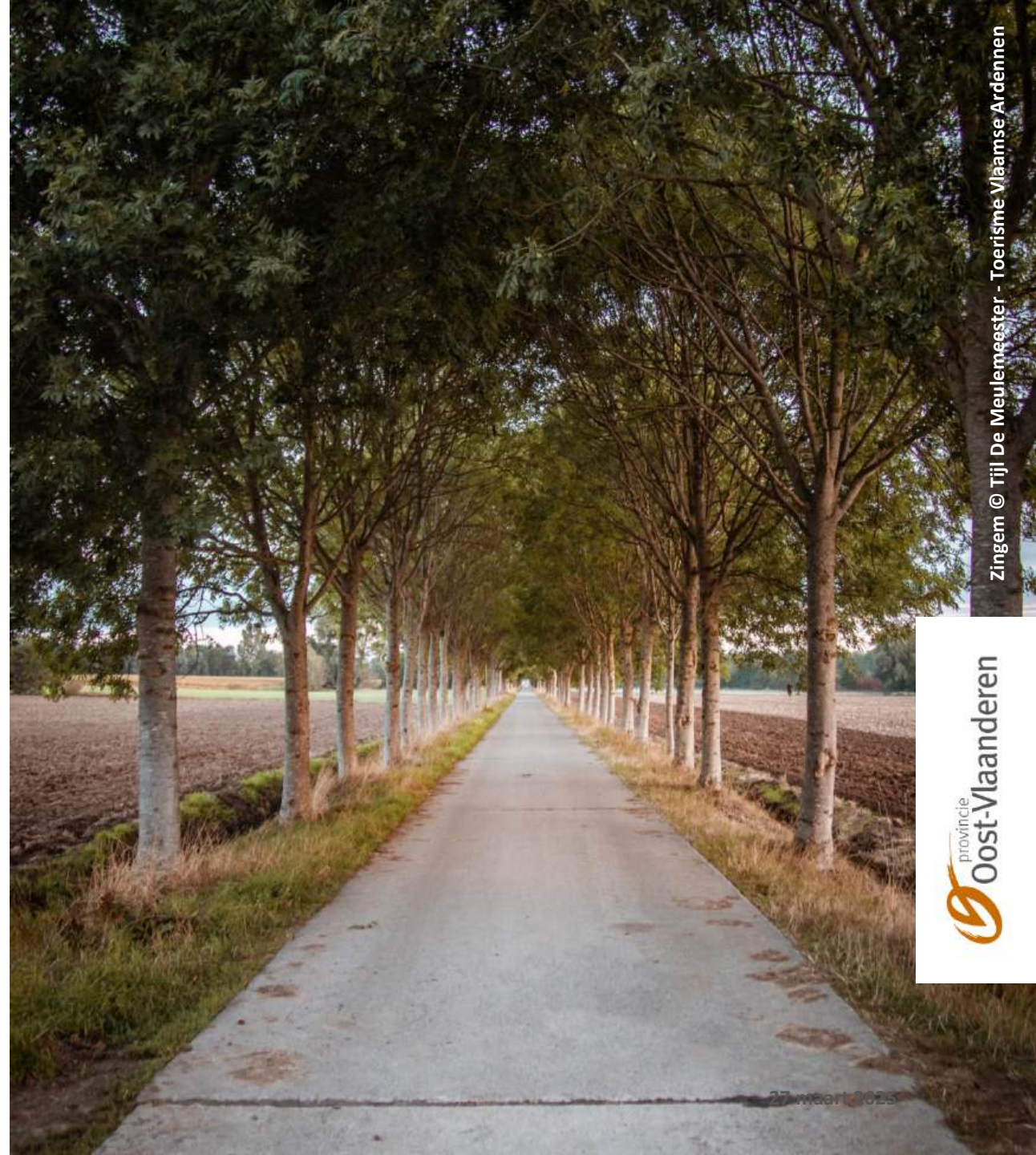
gebouwen opgericht voor 1946

Provincies in cijfers - 2024

SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Getuigenis Kruisem
- ▶ Toelichting erfgoedbeleid provincie
- ▶ Toelichting steunpunt duurzaam wonen en bouwen

SamenSlim oude gebouwen benutten

Getuigenis

Chris Van der Meeren
Schepen van erfgoed

#SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Fusie Kruishoutem en Zingem 2019
  - ▶ 16 000 inwoners
  - ▶ Poort van de Vlaamse Ardennen
  - ▶ 9 dorpskernen
  - ▶ Erfgoedambtenaar en erfgoedraad
  - ▶ Lid IOED Vlaamse Ardennen
- ▶ **Kruishoutem**: kip en ei, eiermarkt
  - ▶ **Zingem**: Meuleken 't Dal, mandenvlechters
  - ▶ **Ouwegem**: fluitjes (17de eeuw)
  - ▶ **Huise**: Huisekoutermolen, Adelardus
  - ▶ **Nokere**: Nokere koerse
  - ▶ **Wannegem-Lede**: Schietsjampettermolen
  - ▶ **Marolle** en **Lozer**: klooster en kasteel

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Kruisem: rijk aan erfgoed

ONROEREND

- ▶ 9 kerken, 7 beschermd
- ▶ 6 kastelen
- ▶ 3 molens
- ▶ Historische hoeves
- ▶ Talrijke kapelletjes
- ▶ Markant groen: vrijheidsboom, vredesboom, Taxusboom, Kordaalbos

IMMATERIEEL

- ▶ Kip en ei, Eiermarkt
- ▶ Mandenvlechterstraditie
- ▶ Ouwegemse fluitjes
- ▶ Adelardus
- ▶ Nokere Koerse

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Erfgoed moet leven! Alle steun is welkom!

Erfgoedprojecten gemeente Kruisem in samenwerking met provincie Oost-Vlaanderen

- ▶ **Molenbezoeken scholen** – samenwerking met Mola Molencentrum (Wachtebeke)
- ▶ **Subsidie Klein Historisch Erfgoed**: casus renovatie Sint-Jozefkapel

Molenbezoeken vierde leerjaren

- ▶ Samenwerking met **Creakindo**: elke klas van het vierde leerjaar krijgt een workshop aan een molen
- ▶ Zowel gemeentelijk, katholiek als gemeenschapsonderwijs
- ▶ **Meuleken 't Dal en Huisekoutermolen**
- ▶ Opgeleide **molengidsen** geven de workshop

SamenSlim
oude gebouwen
benutten

Molenbezoeken vierde leerjaren

Meuleken `t Dal

Huisekoutermolen

Donderdag 24 april 2025	9u - 10u30	Meuleken 't Dal	Bosrank (GS Zingem)
	10u30 - 12u	Meuleken 't Dal	
	14u - 15u30	Meuleken 't Dal	

Vrijdag 25 april 2025	9u - 10u30	Meuleken 't Dal	Regenboog (VB Zingem)
	10u30 - 12u	Meuleken 't Dal	Bosrank (GS Zingem)

Maandag 28 april 2025	9u - 10u30	Huisekoutermolen	De Kruin (VB Kruishoutem)
	10u30 - 12u	Huisekoutermolen	Groeiweide (VB Ouwegem)
	14u - 15u30	Huisekoutermolen	Hartepit (VB Huise)

Dinsdag 29 april 2025	9u - 10u30	Huisekoutermolen	
	10u30 - 12u	Huisekoutermolen	Keimolen (Go! Kruishoutem)
	14u - 15u30	Huisekoutermolen	De Weide Wereld (GS Kruishoutem)

SamenSlim
oude gebouwen
benutten

Molenbezoeken vierde leerjaren

Casus: kapel Huisepontweg Wannegem-Lede

- ▶ Kapel staat op Inventaris Onroerend Erfgoed
- ▶ St.-Jozefskapel
- ▶ 'Officierskapel'
- ▶ Slag van Oudenaarde 11 juli 1708

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Casus: kapel Huissepontweg

- ▶ Inspectierapport werd aangevraagd bij **Monumentenwacht Oost – Vlaanderen**
- ▶ Prijsofferte renovatie: **€ 3.886,75 (excl. btw)** (Metselwerken Decraene uit Kruisem)
- ▶ Subsidie provincie Oost-Vlaanderen klein historisch erfgoed: **€ 2.351,48**
- **50 % van de subsidie wordt uitbetaald voor aanvang van de werken**
- **50% nadien, op voorwaarde dat aangetoond wordt dat werken zijn uitgevoerd volgens de regels van de kunst (= voorschriften van Monumentenwacht)**

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Andere erfgoedprojecten Gemeente Kruisem

KAPELLETJESPROJECT

SamenSlim
oude gebouwen
benutten

Andere erfgoedprojecten Gemeente Kruisem 2025

- ▶ **Erfgoeddag** in samenwerking met Heemkundige Kring Huizingouw
- ▶ Zondag 27 april van 10 tot 17u

ERFGOEDDAG

ERFGOEDMUSEUM HUIZINGOUW
OPENT DE DEUREN VOOR HET PUBLIEK

De betekenis
van sport en spel
vroeger en nu?
**Ontdek het op
Erfgoeddag!**

ZONDAG
27 APRIL 2025
VAN 10.00 U. TOT 17.00 U.

ERFGOEDDAG

ADMINISTRATIEF CENTRUM ZINGEM
ALFRED AMELOTSTRAAT 53
EERSTE VERDIEPING

27 maart 2025

#SamenSlimWerken

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Andere erfgoedprojecten Gemeente Kruisem

- ▶ Workshops Ridders en Prinsessen voor derde kleuterklassen
- ▶ Kasteel Casier Nokere
- ▶ Ism Creafant vzw

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Andere erfgoedprojecten Gemeente Kruisem

- ▶ Herdenking Slag aan de Schelde in Zingem: 85 jaar geleden
- ▶ Zondag 18 mei 2025

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Andere erfgoedprojecten Gemeente Kruisem

- Scheldebrug Zingem Derde Jagers te voet

- Herdenkingsmonument op de brug

SamenSlim oude gebouwen benutten

Provincie Oost-Vlaanderen en erfgoed

- ▶ Monumentenwacht Oost-Vlaanderen
- ▶ Subsidie klein historisch erfgoed
- ▶ Molencentrum Mola

#SamenSlimWerken

SamenSlim oude gebouwen benutten

Wat kan
**Monumentenwacht
Oost-Vlaanderen**
voor u betekenen?

Filip Kint – diensthoofd
Monumentenwacht

#SamenSlim**Werken**

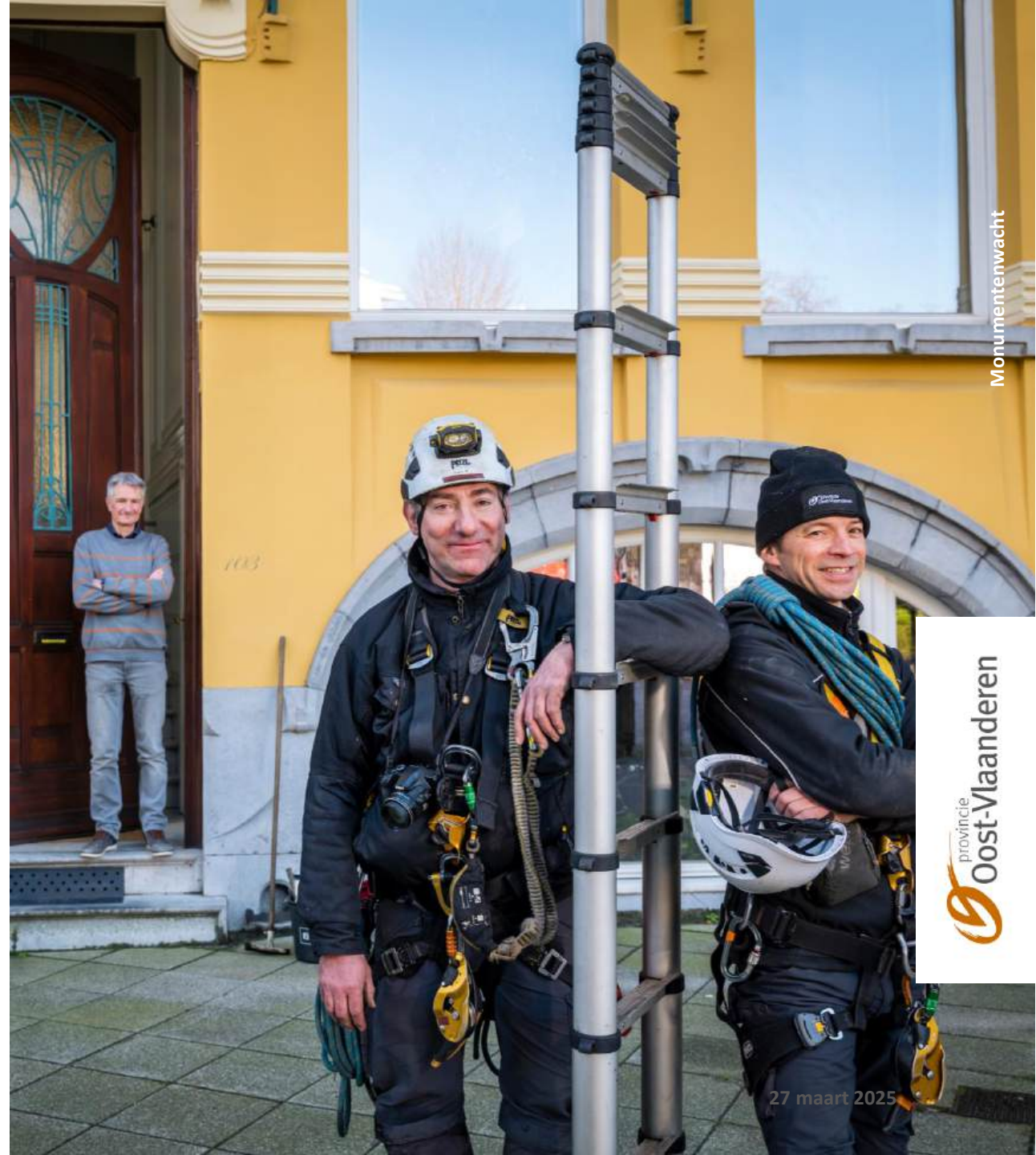

#SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Opgericht in **1992**
- ▶ In **elke** Vlaamse provincie + koepel
- ▶ **Partner** in het onderhoud en de instandhouding van historisch waardevol erfgoed, beschermd of niet-beschermd
- ▶ **Lidmaatschap** (mogelijk op maat)
- ▶ Voor uitgebreide **informatie**:
www.monumentenwacht.be

Wist u dat ons motto "**Beter voorkomen dan genezen**" al meer dan 30 jaar stand houdt?

#SamenSlim**Werken**

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wist u dat onze leden ons een
excellente **tevredenheidsscore**
geven van **9,38/10** ?

Sterktes

- ▶ **Aanspreekbaarheid & contact** met de wachters
- ▶ **Laagdrempeligheid, vlotte bereikbaarheid** en **snelle respons**
- ▶ **Technische expertise** en jarenlange **ervaring**
- ▶ **Adviesrapporten op maat** in een **begrijpelijke taal**
- ▶ **Objectief** en **onafhankelijk**
- ▶ **Alle disciplines** (bouwkunde, interieur, funerair, molens, varend, militair, industrieel erfgoed,...)

Uitdagingen

- ▶ **Omlooptijd** tussen de opeenvolgende inspecties **verkorten**
- ▶ **Bestendigen** van de **kwaliteit** van de dienstverleningen
- ▶ **Faciliteren** van de werking --> verdere implementatie van **nieuwe technieken**
- ▶ Inspelen op de **noden** van de **leden** (**tussentijdse interventies & nazorg**)

#SamenSlim**Werken**

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wat kan Mowa voor uw lokaal erfgoed betekenen?

Reguliere dienstverlening

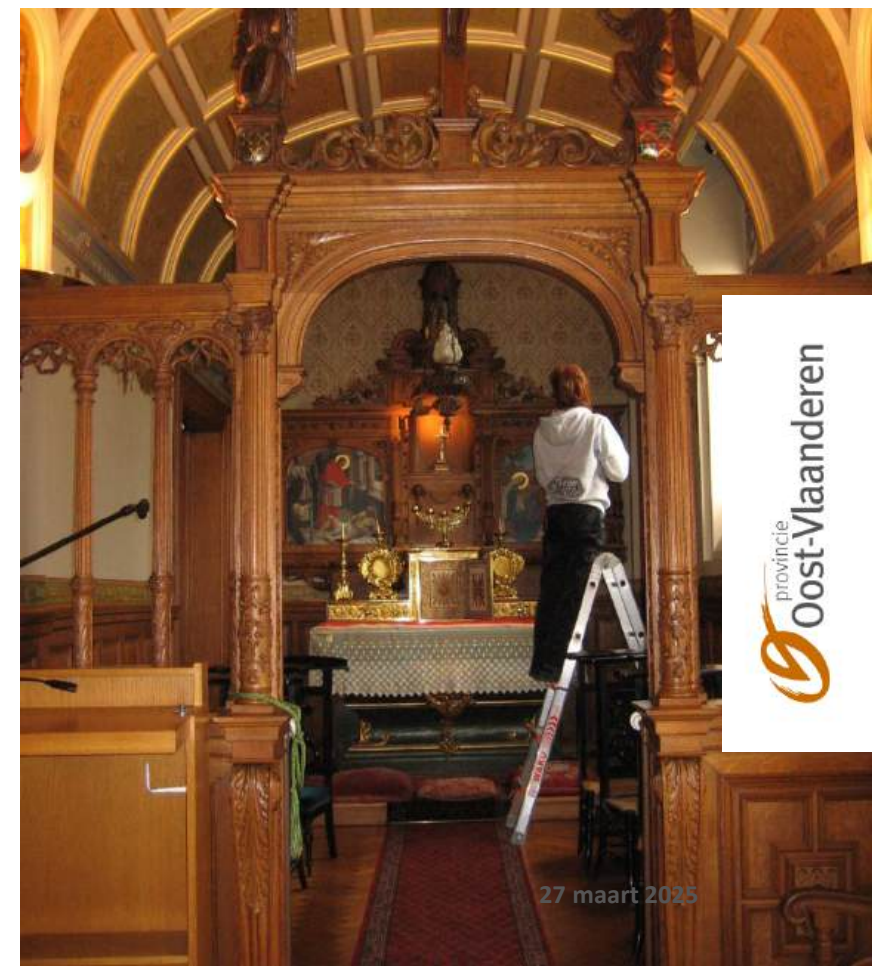
- ▶ Periodieke inspecties (basis) + nazorg
- ▶ Uitvoeren van kleine herstellingen en exemplarische ingrepen
- ▶ Interieurscan (*Nieuw*)
- ▶ Adviesrapport met overzichtstabel

Gespecialiseerde dienstverlening

- ▶ Monitoring binnenklimaat
- ▶ Monitoring houtborende insecten
- ▶ Monitoring scheurmeting
- ▶ Advies

Extra's

- ▶ Workshops – participatie bij studiedagen / opleidingen
- ▶ Open Monumentendag

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wat kan het
**het provinciaal
erfgoedbeleid** voor u
betekenen?

Jo Rombouts – diensthoofd
Erfgoed

#SamenSlimWerken

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Complementair met

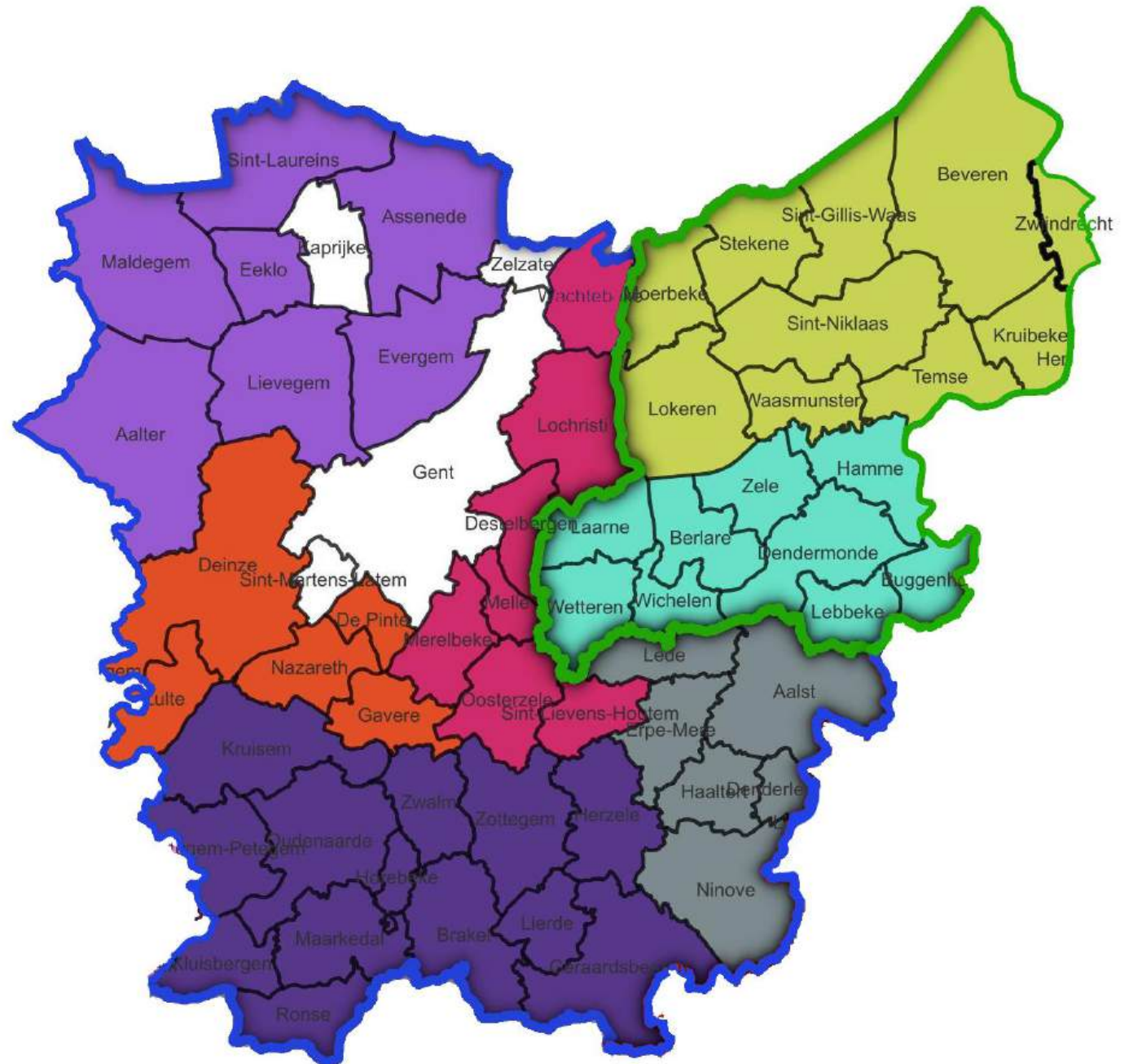
- Vlaams beleid
- IOED's

Oost-Vlaanderen

- IOED Vlaamse Ardennen
- IOED Viersprong
- IOED Schelde-Durme
- IOED Leie Schelde
- IOED Erfpunt
- IOED Meetjesland
- IOED Denderland

aOE

- Regio Noord
- Regio Oost
- Regio West

#SamenSlim oude gebouwen benutten

ERFGOED BEWAREN

Erfgoedsubsidies

- ▶ MOLENDRAAIPREMIE
- ▶ INVESTERINGSSUBSIDIE: ARBOLA
- ▶ PROJECTSUBSIDIE
- ▶ (WERKINGSSUBSIDIE)

Wist u dat wij samen met uw lokaal bestuur kunnen bekijken hoe jullie deze **subsidies** zo **optimaal mogelijk** kunnen **inzetten**?

SamenSlim oude gebouwen benutten

ERFGOED BEGRIJPEN

Adviesverlening

- ▶ **ERFGOEDADVIES** bij OMV
- ▶ **ERFGOEDBOMEN**
- ▶ **ERFGOEDDEPOTWERKING**
- ▶ **HERBESTEMMING KERKEN**
(omgevingscontract)
- ▶ **RENOVATIEADVIES**
- ▶ MOLENS, VAREND, ...

Wist u dat wij **expertise** in huis hebben op vlak van **archeologisch, bouwkundig** en **landschappelijk** erfgoed?

En daarnaast ook experts in huis hebben voor wat **religieus, funerair, varend** en **molenerfgoed** betreft?

#SamenSlimWerken

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Waar naartoe met
archeologische
vondsten
uit Oost-Vlaanderen?

SamenSlim oude gebouwen benutten

ERFGOED BELEVEN

Publiekswerking

- ▶ ERFGOEDPUBLICATIES
- ▶ ERFGOEDPRIJS
  - ▶ Architectuur & Herbesteding
  - ▶ (Erfgoedgemeenschappen)
  - ▶ Houtig erfgoed & Landschappen
- ▶ THEMADAGEN
  - ▶ Archeologiedagen, OMD, Erfgoeddag,...

Wist u dat wij uw lokaal bestuur kunnen helpen om jullie **erfgoed** nog meer **in de kijker** te **zetten**?

SamenSlim oude gebouwen benutten

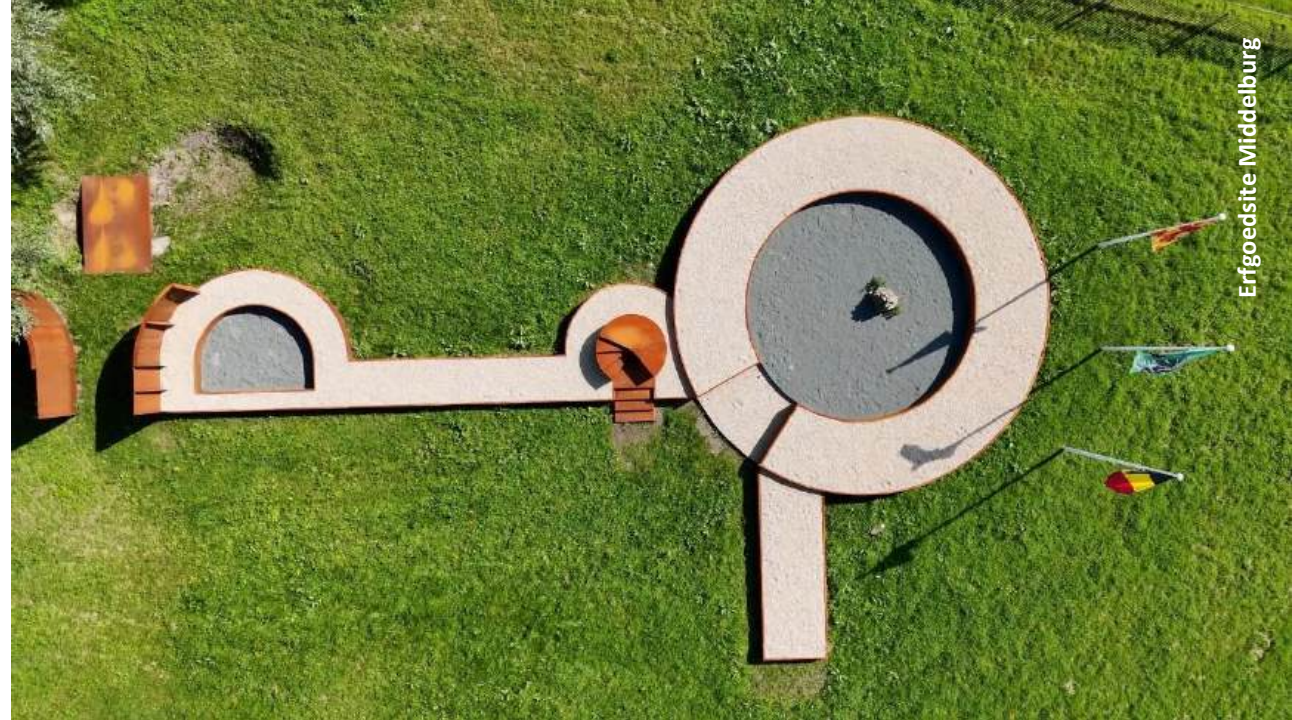
ERFGOED BEGRIJPEN & BELEVEN

Erfgoededucatie

- ▶ In en rond onze ERFGOEDSITES
- ▶ EDUCATIEVE ACTIVITEITEN
- ▶ STUDIEDAGEN
  - ▶ Erfgoed & Duurzaamheid
  - ▶ Erfgoed & Circulariteit
- ▶ ERFGOEDBIBLIOTHEEK

Wist u dat de provincie u kan helpen om de **kennis over uw lokaal erfgoed** nog beter te **verspreiden**?

#SamenSlimWerken

Erfgoedsite Middelburg

Erfgoedsite Ename

SamenSlim oude gebouwen benutten

Wat kan het
provinciaal **Steunpunt
duurzaam wonen en
bouwen** voor u
betekenen?

Liesbeth De Vetter – coördinator

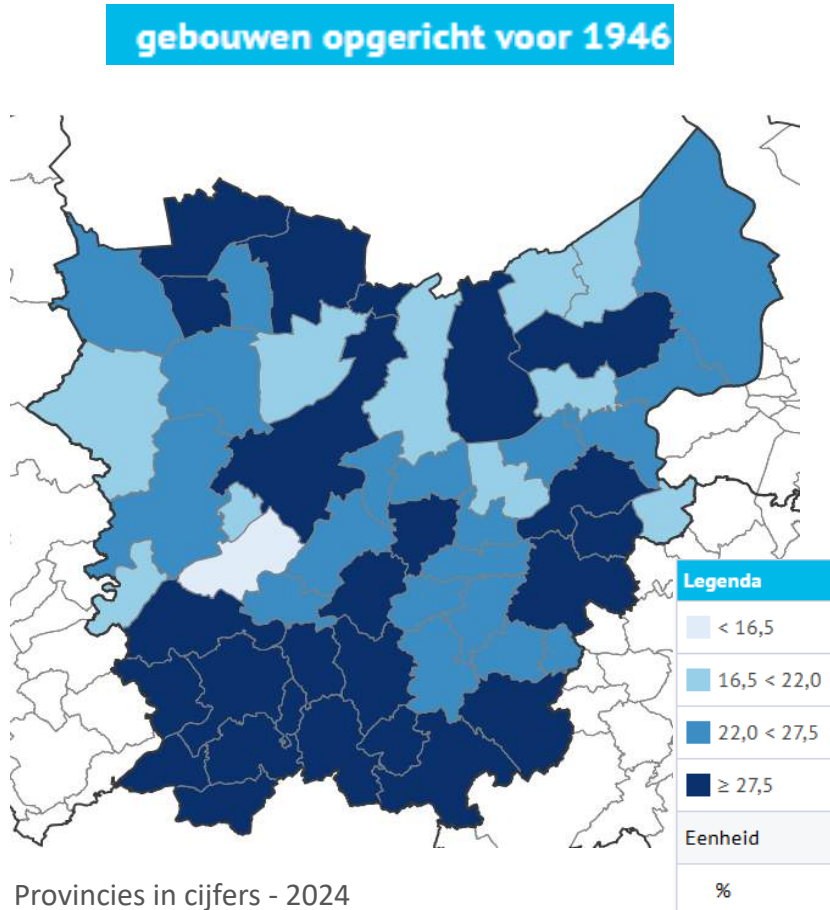
#SamenSlim**Werken**

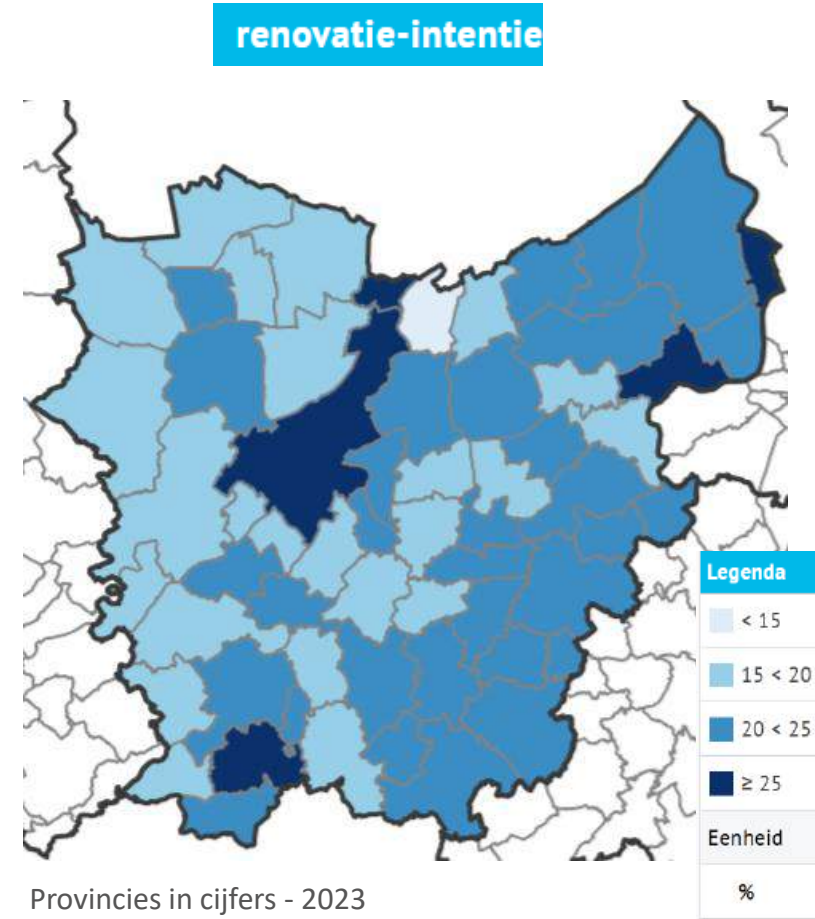
#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wist u dat

De bereidheid tot
renoveren hoog is?

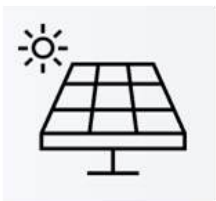
Provincies in cijfers - 2024

Provincies in cijfers - 2023

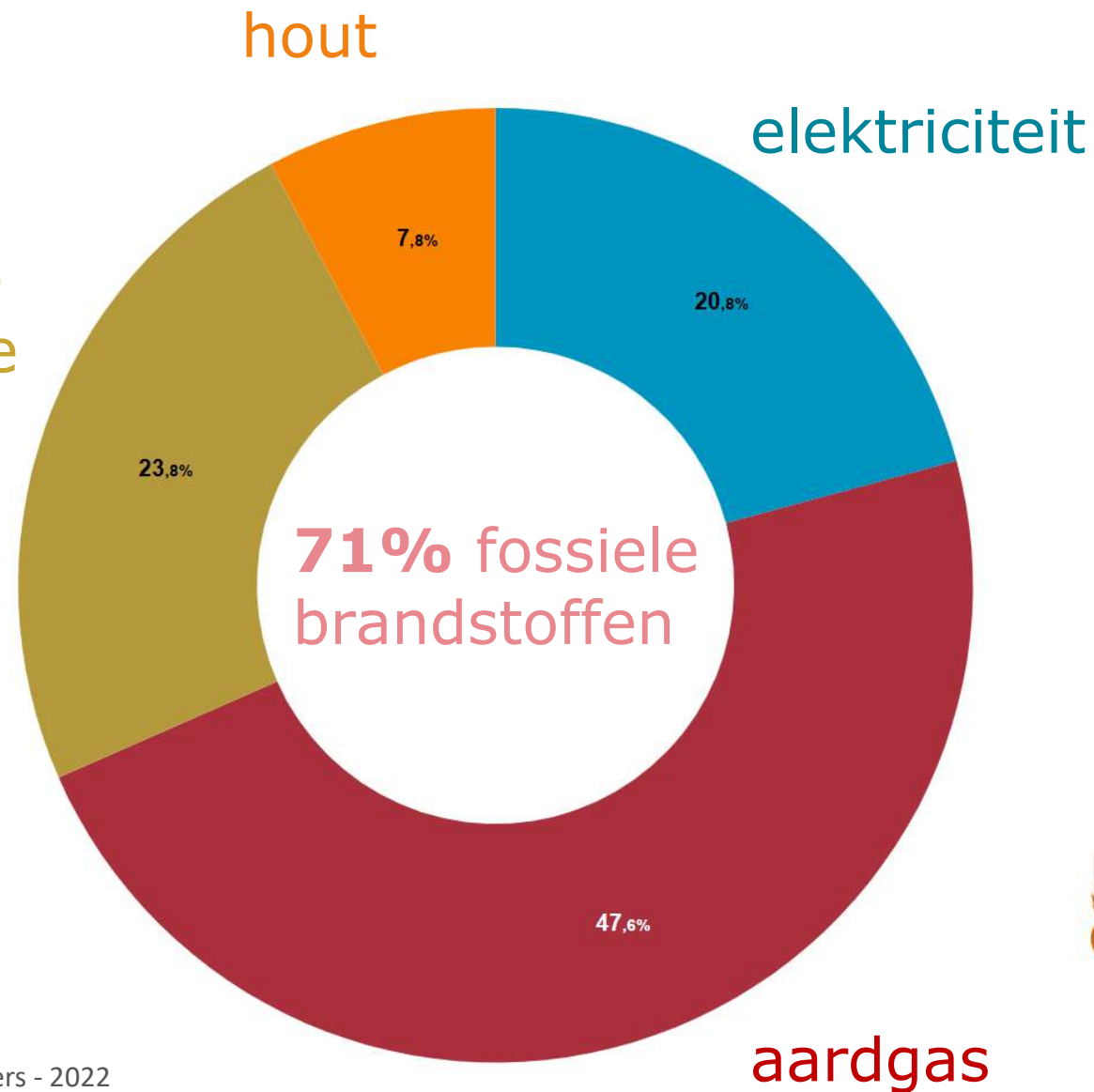
#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wist u dat

Er veel winst te boeken is in de **energievraag** te **verduurzamen**?

Provincies in cijfers - 2022

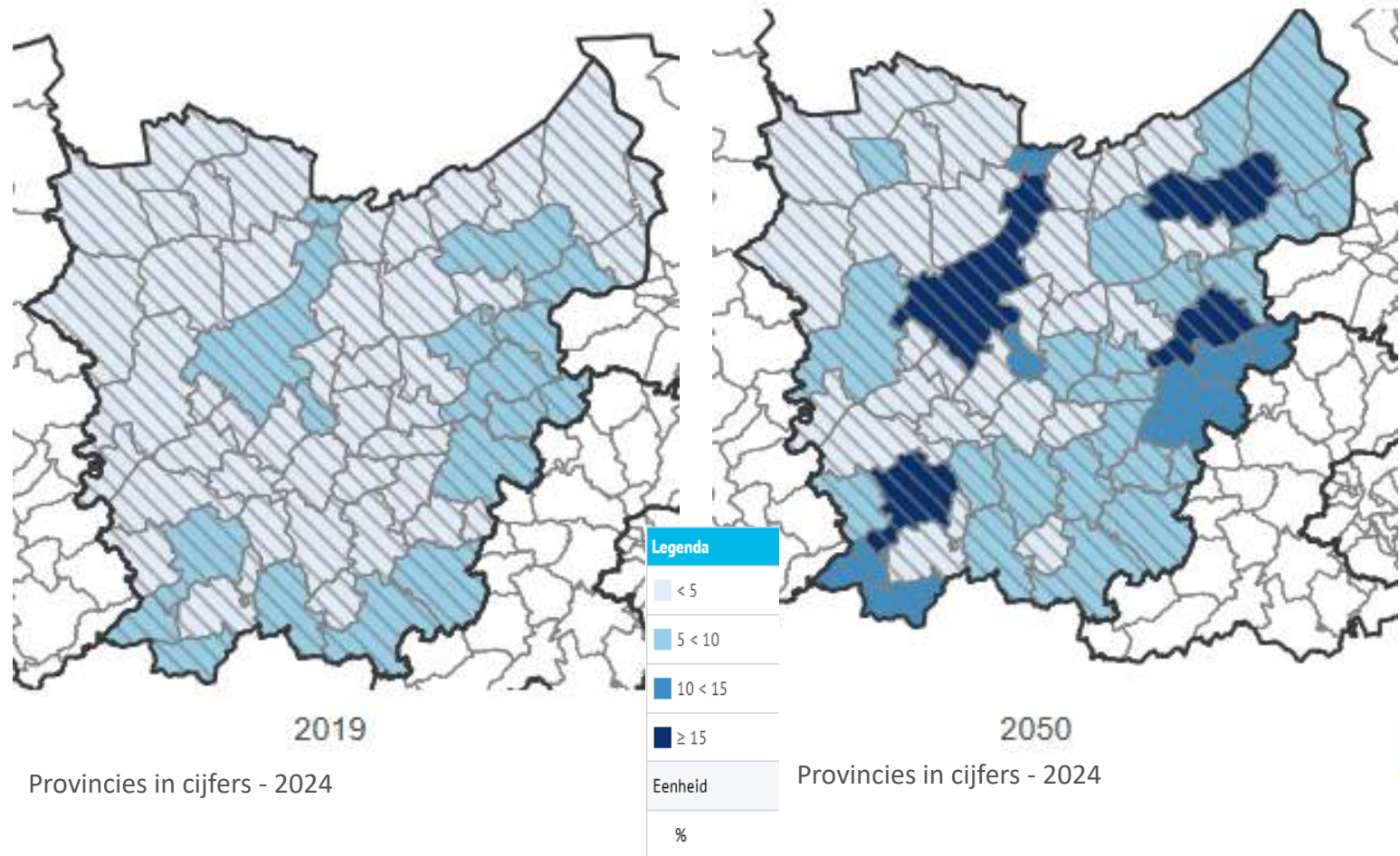
SamenSlim oude gebouwen benutten

Wist u dat

Het aantal gebouwen met **wateroverlast** sterk zal toenemen?

gebouwen met wateroverlast

#SamenSlim oude gebouwen benutten

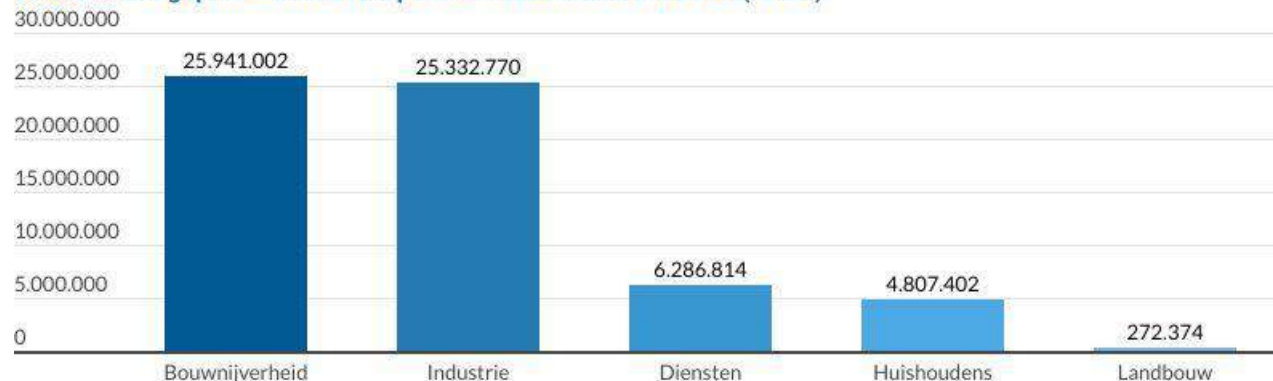
Wist u dat

Bouwen heel veel afval genereert?

#SamenSlimWerken

Hoeveelheid geproduceerd afval per activiteitensector in 2022 (in ton)

Statbel 2024

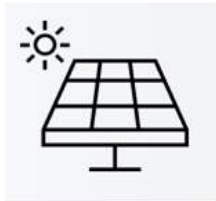
provincie
Oost-Vlaanderen

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wist u dat de provincie u ondersteunt om

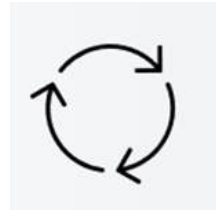
DING Gent

- gebouwen energiezuiniger en -efficiënter te maken?

- gebouwen en hun omgeving klimaatbestendig te maken?

- circulair te (ver)bouwen?

Kruisem

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Welke gemeente heeft reeds de **verplichtingen** omtrent **energie-efficiëntie** van zijn eigen **patrimonium** behaald?

Heeft uw gemeente een **plan** om de doelstellingen de komende jaren te behalen?

#SamenSlimWerken

SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Begeleiding opmaak
vastgoedplan
patrimonium gemeente

#SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Duurzaam bouwadvies en begeleiding voor het gemeentelijk patrimonium – LEKP

Zwembad De Watermolen St-Niklaas

Vollemansschuur Beveren

DE WINDWIJZER KALKEN

PRESENTATIE 04/04/2023

School De Regenboog Kruisem

Gemeentehuis De Pinte

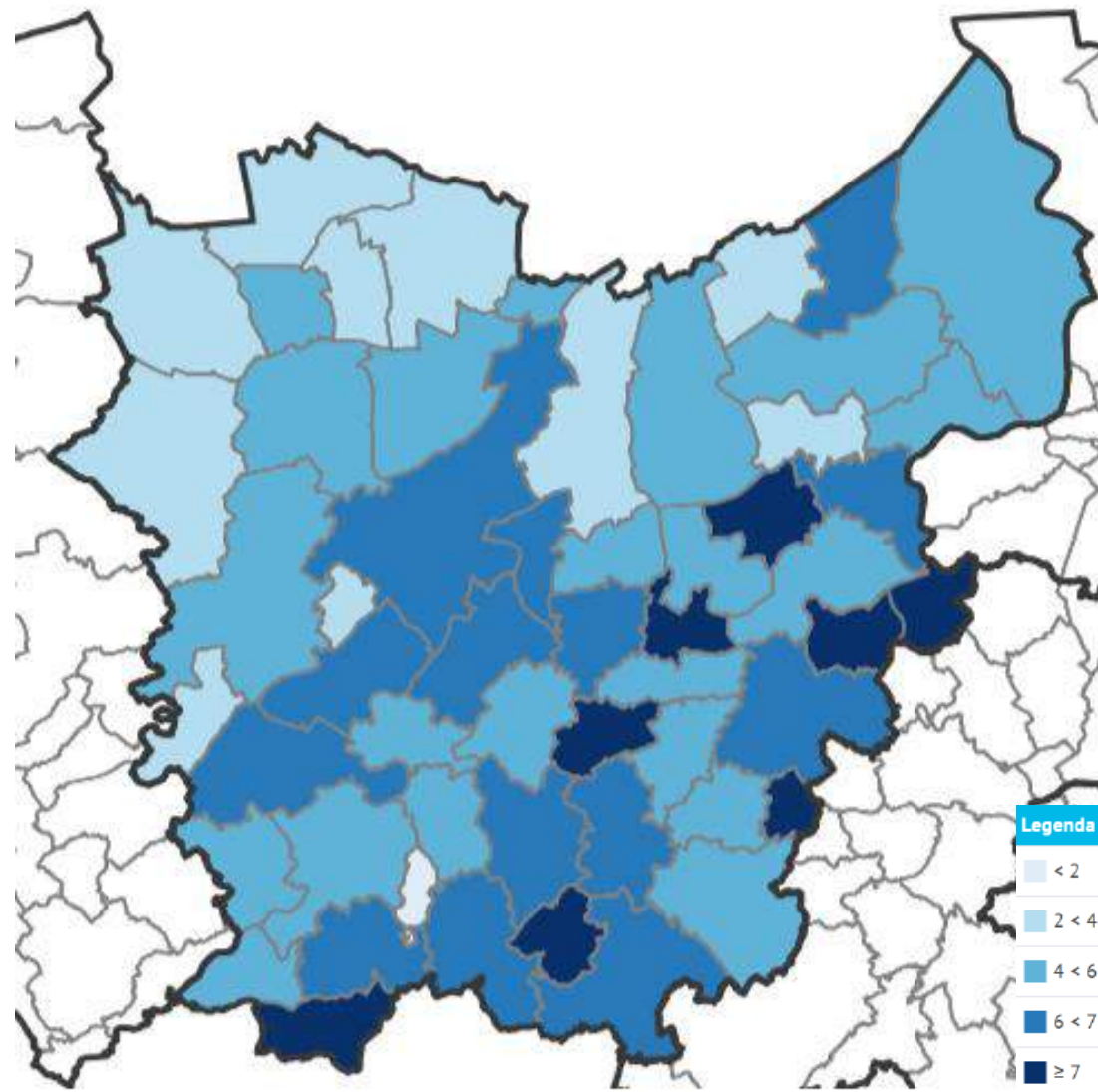

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wist u dat

Premies helpen om renovaties **duurzaam** aan te pakken?

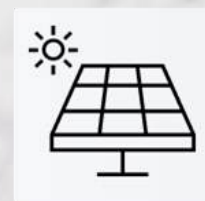
goedkeuringen renovatiepremie per 1.000 huishoudens - 2022

Provincies in cijfers - 2024

SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Screening en actualisatie gemeentelijke premies voor energie- en klimaatacties in en rond de woning

SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Wie weet er in zijn gemeente verouderde **appartementen** staan die nodig **gerenoveerd** moeten worden, maar waar dit niet gebeurt?

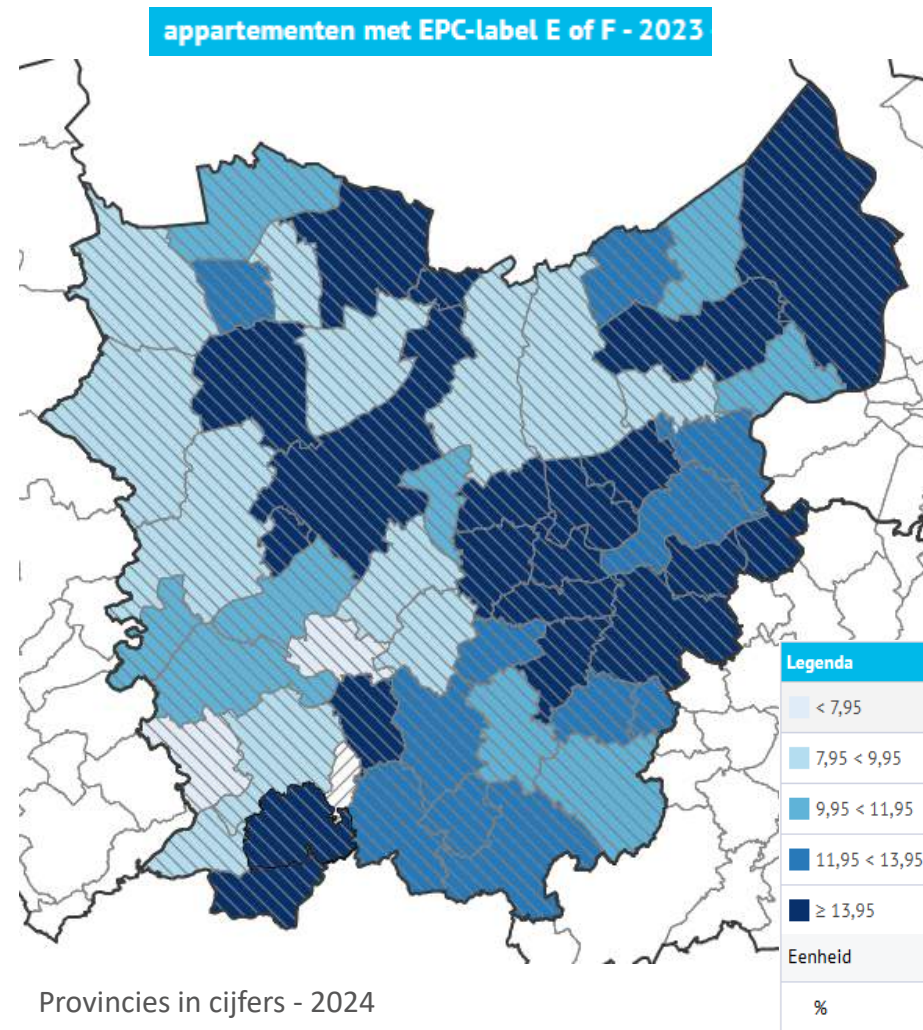
#SamenSlimWerken

#SamenSlim oude gebouwen benutten

Wist u dat

De nood tot ondersteuning
bij appartementenrenovatie
nog groter is dan bij
individuele eigenaars?

#SamenSlim oude gebouwen benutten

- ▶ Renovatieadvies voor appartementen

#SamenSlimWerken

Renoveren doe je niet alleen

Maak samen je appartementsgebouw
klaar voor de toekomst met
onafhankelijk renovatieadvies.

provincie
Oost-Vlaanderen

provincie
Oost-Vlaanderen

Vraag renovatieadvies op maat van
jouw appartementsgebouw via
oost-vlaanderen.be/appartementenadvies

SamenSlim oude gebouwen benutten

Bedankt!

Contact opnemen?

monumentenwacht@oost-vlaanderen.be

erfgoed@oost-vlaanderen.be

dubo@oost-vlaanderen.be

#SamenSlim**Werken**

